

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: **Философски**

Специалност:

Ф	Ф	С	0	4	0	1	1	2
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

3	0	0	8
---	---	---	---

ИСТОРИЯ НА СОЦИОЛОГИЯТА СЛЕД II СВЕТОВНА ВОЙНА

Преподавател: **Доц. С. Маринова**

Асистент: **Л. Вайсова**

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
Обща аудиторна заетост		
Извънаудиторна заетост	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	90
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		5

За оценка „Отличен“	Участие в поне 12 семинарни занятия и оценки минимум 5,50 на двата семестриални теста.
За оценка „Много добър“	Участие в минимум 9 семинарни занятия и оценки минимум 4,50 на двата семестриални теста.
За оценка „Добър“	Участие в поне 6 семинарни занятия и оценки над 3.5 на двата семестриални теста, оценка от изпитен тест.
За оценка „Среден“	Активно участие в по-малко от 6 семинарни занятия и оценка минимум среден 3 от двата семестриални теста, оценка от изпитен тест.

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	25%
2.	Текуща самостоятелна работа /контролно	25%
3.	Изпит	50%
Анотация на учебната дисциплина:		

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Във втората част на курса по “История на социологията” се описват основно онези промени в реконструирания в първата част национални социологии в периода преди и след Втората световна война, които се обозначават с понятието “интернационализация” на социологията. Разбирането на тези промени изисква диференцирано описание на условията за трансфер на социологическите продукти на различни равнища: на когнитивно, институционално, културно. Акцентът тук е върху взаимодействията между германската и американската социологически традиции, поради политически обусловената интензивност на тези взаимодействия.

Тръгва се от уникалната ситуация на масова емиграция на германски социални учени по време на националсоциалистическия режим в Германия и въз основа на конкретни примери за практиките на германските социолози в емиграция (на Франкфуртския институт за социални изследвания в Ню Йорк, на създадения специално за емигранти департамент към Колумбийския университет New School of Social Research), както и на примери за изследователските и преподавателските практики на отделни социолози, се прави опит да се диференцират равнищата, на които се осъществяват взаимодействията между американската и германската социология. Тезата, която се защитава, е, че взаимното влияние на двете социологии се проявява не в непосредствено заимстване на теории, а в дълготрайни ефекти върху културните форми на научните практики: демократизиране на институционалните структури на научната практика на германската социология, влияние чрез педагогическите практики на германските социолози върху представата за научност и смисъла от заниманията с наука на социализиращите се поколения американски социолози, влияние върху нагласите към теоретични занимания. Проследяват се ефектите от тези взаимодействия – както върху реструктурирането на полето на американската социология в сравнение с периода преди войната, така и върху полето на следвоенната (западно)германска социология.

В края на курса се поставя въпроса за социологията в условията на глобализирания свят. Темата се разглежда в перспективата на две конкуриращи се парадигми: космополитизация и екстернализация на социологически практики и продукти. В заключение се поставят въпроси, свързани с историческия статус на заниманията с миналото на социологията, и по специално с промяната на статуса на “История на социологията” като научна практика и академична дисциплина в края на XX век.

Предварителни изисквания:

Успешно положен изпит по дисциплината “История на социологията: генезис на национални социологически традиции”

Очаквани резултати:

- 1) Разширяване на познанията за динамиката на националните социологически традиции чрез проследяване на взаимодействията между тях след Втората световна война и ефектите от тези взаимодействия и
- 2) Упражняване на уменията за историко-критически прочит на класически произведения.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорарум
1	Условия и равнища на “интернационализация” на социологията. Емиграцията на германските социолози в периода на националсоциалистическия режим. Ситуацията на емиграция като социологически проблем. Особенности на емигрантската ситуация на социолозите в Европа и Америка.	4 ч.

2	Емиграцията на германските социолози в Америка в периода на националсоциалистическия режим. Взаимодействия между американската и германската социология на когнитивно, институционално, културно равнище.	2 ч.
3	Основни позиции в полето на американската социология след Втората световна война: проектът на Парсънс за “голяма теория” в социологията и изследователската практика на Бюрото за приложни социални изследвания на Лазарсфелд.	2 ч.
4.	Теориите на средно равнище на Мъртън като епистемологическа алтернатива на “голямата теория” и изследователската практика на Лазарсфелд.	2 ч.
5.	Теоретичната алтернатива на конфликтната теория; методологическата алтернатива на етнометодологическата школа; критическата алтернатива на Милз.	2 ч.
6.	Германската социология след Втората световна война. “Американизация” на (западно)германската социология. Конкуриращи се представи за социология: Критическа теория, Рене Кьоних, Хелмут Шелски. Спорът за позитивизма.	4 ч.
7.	Професионализация на социологията в Германия. Конкурентни борби между институциите за спечелване на обществено признание за социологията.	2 ч.
8.	Разкази за миналото на германската социология в контекста на борбите за нейното признаване. “История на социологията” като стратегия за структуриране на полето на социологическите практики.	4 ч.
9.	Социологията във Франция след Втората световна война. Йерархичното отношение между теоретична и емпирична социология като основна структурна характеристика на следвоенната френска социология.	2 ч.
10.	Социологията в условията на глоболизиращия се свят: космополитизация или екстернализация на социологически практики и продукти.	4 ч.
11.	“История на социологията” в контекста на реформите на висшето образование в Германия в края на ХХ и началото на ХХІ век.	2 ч.
		30 ч.

№	Семинарни занятия	Хорариум
1.	Съдърланд, Д. Ъ. „Кой днес чете европейска социология? Бележки върху отношенията между европейска и американска социология”, в: Лепенис, В. 2004 (съст.) История на социологията, 4 том (непубликуван превод)	4 ч.
2.	Кьоних, Р. „Ситуацията на емигриралите германски социолози в Европа” в: Лепенис, В. 2004 (съст.) История на социологията, 4 том (непубликуван превод)	2 ч.
3.	Ример, Св. „Емиграцията на германските социолози в Съединените щати”, в: Лепенис, В. 2004 (съст.) История на социологията, 4 том (непубликуван превод)	2 ч.
4.	Шпрондел, В. „Принудителна дифузия. „Университетът в изгнание” и някои аспекти на неговото влияние”, в: Лепенис, В. 2004 (съст.) История на социологията, 4 том (непубликуван превод)	2 ч.
5.	Адорно, Т. „Преживяванията на един учен в Америка”, в: Лепенис, В. 2004 (съст.) История на социологията, 1 том: 294-330	2 ч.
6.	Първи писмен тест	2 ч.
7.	Полак, М. „Пол Лазарсфелд – основател на един научен мултинационал” в: Лепенис, В. 2004 (съст.) История на социологията, 3 том (непубликуван превод)	2 ч.
8.	Лазарсфелд, П. „Да работиш с Мъртън”, в: Лепенис, В. 2004 (съст.) История на социологията, 1 том: 331-378	2 ч.
9.	Мъртън, Р. „За социологическите теории на средно равнище”, в: „Извори на социологията” (антология): 381-403.	2 ч.
10.	Маринова, Св. „Мит” и „история” в овладяването на националсоциалистическото минало на германската социология, в: „Към политическа икономия на разказите за миналото в германската история на социологията”: 158-209	4 ч.
11.	Бек, У. „Целуни жабата: космополитният обрат в социологията”, в:	2 ч.

	Социологически проблеми 2011/1-2 (непубликуван превод).	
12.	Конъл, Р. „Как можем да съшием една световна социология” + Бек, У: „Пресни бърбреци: какво трябва да каже космополитната теория на южната социология”, в: Социологически проблеми 2011/1-2 (непубликуван превод)	2 ч.
13.	Втори семестриален писмен тест	2 ч.

Библиография

Основна:

- Бурдийо, П.** 2004: *Правилата на изкуството. Генезис и структура на литературното поле*, София.
- Деянова, Л.** (съст.) 2004: *Социологията като шанс* (текстове за студенти по “Въведение в социологията”), София.
- Деянова, Л.** 2009: Императивността на настоящето и проблемът за наследството (Бурдийо, Латур и алтернативната социология на Тард), в: *Социологически проблеми*, кн.: 1-2: 142-158.
- Елиас, Н.** 1999: *Що е социология?*, София.
- Коев, К.** 2007: От нормативно понятие за класика към класическа ситуация, в: *Иновативна социология*, София: 273-281.
- Кун, Т.** 1996: *Структурата на научните революции*. София.
- Лепенис, В.** (съст.) 2004: *История на социологията*, София (1, 2, 3 и 4 том). (Geschichte der Soziologie, 4 Bde, Hrsg. W. Lepenies, 1981, Frankfurt/M.).
- Маринова, Св.** 2006: Доклад относно някои елементи на реформата на висшето образование в Германия: системи за оценка на качеството на преподаване, кредитна система; форми на тюторство (върху примера на Института за социални науки в Хумболтовия университет в Берлин), (непубликуван ръковпис).
- Маринова, Св.** 2008: “История на социологията” в контекста на реформите на висшето образование в Германия. Исторически модалности на една интелектуална практика, В: *Годишник на СУ “Св. Кл. Охридски”; Философски факултет; Книга-Социология*, том 100. 2008: 93-140.
- Маринова, Св.** 2009: Защо и как се прави “история на социологията”? Върху един пример от “история на германската социология”, В: *Социологията пред предизвикателствата на различията*. Сборник, посветен на 30-годишнината на катедра Социология, Университетско издателство ”Св.Кл.Охридски”. София. 2009: 143-193.
- Маринова, Св.** 2009: “Мит” и “история” в овладяването на националсоциалистическото минало на германската социология, В: *Социологически проблеми*, бр. 1-2. 2009: 75-99.
- Маринова, Св.** 2012: Рефлексивната социология като вложение в полето на научните борби (опит за критика на рефлексивния разум) в: *Критика и хуманизъм*, кн. 38. бр. 1. 2012: 223-243.
- Маринова, Св.** 2012: *Към политическа икономия на разказите за миналото в германската история на социологията*. Университетско издателство „Св. Кл. Охридски”. София.

Фотев, Г. 1992: *История на социологията*, София, 2 том

Съставил: Светла Маринова